

Achtergrondinformatie Externaliserend gedrag

Externaliserend gedrag wordt meestal eerder opgemerkt dan internaliserend gedrag. Externaliserend gedrag, zoals niet luisteren, uitermate druk of agressief zijn, veroorzaakt meer last voor de omgeving. Internaliserend gedrag, zoals angstig of somber zijn, is meer een probleem voor de persoon zelf. Kinderen met een geïnternaliseerde gedragsstoornis vallen vaak niet op; zij trekken zich terug en passen zich zoveel mogelijk aan aan de omgeving om niet op te vallen.

Een kind met een geëxternaliseerde gedragsstoornis heeft een gebrek aan zelfcontrole en komt regelmatig in conflict met de omgeving. Daardoor roepen ze eerder afwijzing en irritatie op. Ze hebben een verhoogd risico op mishandeling en anderzijds kan hun gedrag juist een reactie zijn op de mishandeling.

In de leereenheid internaliserend gedrag behandelen we angst en stemmingsstoornissen. De overeenkomsten tussen beide zijn groot: veel co-morbiditeit, veelal dezelfde verklaringsmodellen en ook dezelfde therapievormen.

In deze leereenheid behandelen we ADHD en de anti-sociale gedragsstoornis (met de oppositioneel-opstandige gedragsstoornis soms als voorloper daarvan). De verschillen tussen deze stoornissen zijn groter, ook al is er hier ook sprake van veel co-morbiditeit tussen beide.

De reactie van de omgeving op kinderen met ADHD en kinderen die anti-sociaal gedrag vertonen, verschillen ook. Ouders van kinderen met ADHD wordt nog wel eens verweten dat ze niet streng en consequent genoeg zijn: 'als het mijn zoon was....', maar door de uitgebreide aandacht in de media wordt ADHD toch meer gezien als een 'ziekte', die je met medicatie onder controle kunt houden. Zeker als er sprake is van co-morbiditeit met andere stoornissen, zoals zwakbegaafdheid of autisme, kunnen deze ouders nog wel op begrip rekenen. Ouders van kinderen met een anti-sociale gedragsstoornis hebben het op dat punt zwaarder te verduren. Bij hen wordt het gedrag van het kind al gauw aan hun opvoedingspraktijken of gezinssituatie geweten.

Wat wel kenmerkend is voor ouders van kinderen met beide typen geëxternaliseerde gedragsstoornissen is hun gevoel van opvoedingsonmacht. Waar deze kinderen behoefte hebben aan duidelijke structuren, grenzen en regels, worden ouders niet zelden overstelpt met goedbedoelde opvoedingsadviezen, die meer vragen oproepen dan ze beantwoorden. Consequent blijven is dan niet altijd even makkelijk. Bovendien duurt het bij ADHD, net zoals in de casus Mike, vaak lang voor onderkend wordt wat er aan de hand is.